

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Türkiye İş Kurumu İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı

Sayı: B.13.1.TİK.0.73.00.08.610/29260
Konu: Yazılı Soru Önergesi

26/01/2010

7/11670

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adana Milletvekili Prof. Dr. Sayın Nevin Gaye ERBATUR'a ait 7/11670 Esas No'lu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız cevabı ekte sunulmuştur.
Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Bakan

EK: 1 Yazı (3 Sayfa)

**ADANA MİLLETVEKİLİ PROF. DR. SAYIN NEVİN GAYE ERBATUR'A AİT
7/11670 ESAS NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

Genel olarak ülke genelindeki istihdam yapısı incelendiğinde kadınların işgücüne katılımı ve istihdamının yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir. Toplam nüfusun yarısını oluşturan kadınlar istihdam edilen nüfusun yaklaşık üçte biri kadardır. Ülkemizde işgücüne katılma ve istihdam oranlarının AB ortalamasına göre düşük olması, kadınların işgücüne ve istihdama yeterince katılamamasıyla yakından ilişkilidir.

Kadınların işgücüne katılım ve istihdam oranının düşük olmasının en önemli nedeni, kırdan kente göç ve tarım sektörünün giderek küçülmesidir. Çoğunluğu tarımda ücretsiz aile işçisi olarak ve sosyal güvenceden yoksun olarak çalışsa da kırdan istihdamda gözüken kadın, kente göçle beraber yetersiz eğitim düzeyi ve bilgi beceri noksanlığı bağlı olarak işgücü piyasasının dışında kalmaktadır.

Bilindiği üzere, il bazında kadın istihdamına ilişkin TÜİK'in yayımlanmış bir verisi bulunmamaktadır. 2008 Yılı Hanehalkı İşgücü Anketi Bölgesel Sonuçlarına (Düzey 2) göre, 26 bölge içinde TR10 (İstanbul) kadın istihdamında en yüksek orana sahip bölge olup, TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) kadın istihdamının en düşük olduğu bölgedir.

**2008 Yılı Hanehalkı İşgücü Anketi Bölgesel Sonuçlarına (Düzey 2) Göre
İstihdam Edilenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı**

Bin kişi, 15+ yaş			
	Toplam	Erkek	Kadın
	21.194	15.598	5.595
TR10 (İstanbul)	3.923	3.026	897
TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli)	544	382	162
TR22 (Balıkesir, Çanakkale)	550	389	160
TR31 (İzmir)	1.171	857	314
TR32 (Aydın, Denizli, Muğla)	897	628	269
TR33 (Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak)	873	672	201
TR41 (Bursa, Eskişehir, Bilecik)	1.151	862	289
TR42 (Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova)	965	726	239
TR51 (Ankara)	1.352	1.023	330
TR52 (Konya, Karaman)	729	536	193
TR61 (Antalya, Isparta, Burdur)	943	643	300
TR62 (Adana, Mersin)	998	754	244
TR63 (Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye)	725	538	188
TR71 (Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	359	287	72
TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat)	572	470	102
TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın)	392	239	153
TR82 (Kastamonu, Çankırı, Sinop)	276	177	99
TR83 (Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	1.008	637	371
TR90 (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	1.071	639	432
TRA1 (Erzurum, Erzincan, Bayburt)	345	232	113
TRA2 (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan)	315	202	113
TRB1 (Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli)	413	319	94
TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari)	364	301	64
TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis)	530	422	108
TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)	454	395	68
TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt)	264	245	19

Kadını işgücüne ve istihdama katarak ekonomik kalkınmayı, sosyal eşitliği ve toplumsal uyumu sağlamak ülkemizde uygulanan sosyal politikaların temel amaçları arasında yer almaktadır.

Bu itibarla İŞKUR, iş piyasasında kadınların da içinde yer aldığı dezavantajlı gruplar başta olmak üzere işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik aktif işgücü programları uygulamaktadır. Aktif işgücü programları, işgücünün mesleki eğitimi, beceri kazandırma, mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı, iş kurmaya destek sağlama ile mesleki rehabilitasyon tedbirlerini içermektedir ve işgücü piyasasına müdahale etmenin en önemli araçlarından biridir. 2009 yılında, aktif işgücü programları kapsamında düzenlenen işgücü yetiştirme kursları, toplum yararına çalışma programları ile mesleki rehabilitasyon faaliyetlerinden toplam 93 bin 630 kadın yararlanmıştır.

İŞKUR, kadınlara yönelik önemli projeler de uygulamaktadır.

1. Aktif İstihdam Tedbirleri ve Yerel Düzeyde Türkiye İş Kurumu'na Destek Projesi: Amacı, gençlerin ve kadınların istihdama girişlerini desteklemektir. 20 milyon Avro (AB- 16 milyon Avro, Ulusal Katkı- 4 milyon Avro) bütçeli Proje kapsamında, 25 ilde 101 program uygulamaya konulmuş olup, bu programlardan 11.298 kişinin yararlanması hedeflenmiştir. 2009 yılında Proje kapsamında düzenlenen 381 kurstan toplam 9.869 kişi yararlanmış olup, bunlardan 7.993'ü başarılı olarak kurslardan mezun olmuştur. Proje Kasım 2008 tarihinde başlamış olup, Nisan 2010'da sona erecektir.

2. Kadın İstihdamının Desteklenmesi Operasyonu: AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı IPA (2007-2013) kapsamında yürütülen Operasyonun amacı, özellikle yerel düzeyde olmak üzere, daha etkili kamu istihdam hizmeti sağlaması konusunda İŞKUR'a yardımcı olunması, ayrıca kadın istihdamının artırılması bakış açısı ile birlikte, onların daha iyi işlere ulaşmalarının sağlanması ve kadınların işgücü piyasasına girişlerinin önündeki engellerin azaltılmasıdır. 24 ay sürecek olan Operasyon, 27.150.589 Avro (AB- 23 milyon 078 bin Avro, Ulusal Katkı- 4 Milyon 072 bin Avro) bütçeli olup 12 NUTS II bölgesinde uygulanacaktır. Operasyon sonucunda toplam 4.000 kadına girişimcilik eğitimi, 1.200 kadına çocuk/yaşlı bakım eğitimi, 12.000 kadına istihdam garantili kurs, 18.000 kadına kariyer danışmanlığı ve rehberliği hizmetleri verilmesi beklenmektedir. Operasyon kapsamında alınan proje tekliflerinin değerlendirme süreci devam etmekte olup, onaylanan projeler uygulamaya konulacaktır.

3. Türkiye'de Kadınlar İçin İnsana Yakışır İş İmkanları Sağlanması Yoluyla Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Gerçekleştirilmesine Yönelik Aktif İşgücü Piyasası Politikaları Projesi: İŞKUR ve ILO işbirliği ile Ocak 2009-Mart 2010 tarihleri arasında yürütülecek olan Projenin amacı, il düzeyinde İŞKUR personelinin ve sosyal ortakların kurumsal kapasitesini geliştirmek, kadın istihdamı ile ilgili konularda toplumsal cinsiyet duyarlılığı olan yaklaşımların içselleştirilmesine katkı sağlamak, pilot illerde kadınları aktif işgücü programlarına yönlendirerek, kadın istihdamının artışına katkıda bulunmak ve istihdamda toplumsal cinsiyet eşitliğinin geliştirilmesinde diğer iller için bir model oluşturmaktır. Proje, pilot il olarak seçilen Ankara, Konya ve Gaziantep illerinde, 15-29 yaş arası kadınlara yönelik olarak uygulanmaktadır.

4. İnsana Yakışır İş Antalya'da Gençlik İstihdam Projesi: ILO, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Uluslararası Göç Örgütü (IOM) ve Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) gibi Birleşmiş Milletler örgütleri ve İŞKUR işbirliği ile Kasım 2008-Aralık 2011 tarihleri arasında yürütülecek Projenin Bütçesi 3.980.000 Dolar'dır. Proje ile, Antalya'da işgücü piyasasındaki hassas gruplar (göçmen ailelerdeki genç erkek ve kadınlar) arasında işsizlik oranının azaltılması ve gençlerin işgücüne katılım oranlarının artırılması hedeflenmektedir.

5. Kadın İstihdamının Arttırılmasına Yönelik Strateji Geliştirme Projesi: Projenin hedefi, işgücü piyasasında toplumsal cinsiyet eşitliği temelinde kadın istihdamını artırmak ve güçlendirmek amacıyla uygulanabilecek bir strateji ve eylem planı hazırlanmasıdır. 2009 yılı Mart ayında çalışmaları başlayan projenin 2010 yılı Mart ayında tamamlanması planlanmaktadır. İŞKUR'un yararlanıcısı olduğu Proje, İngiltere Dışişleri Bakanlığı tarafından finanse edilmekte ve British Council tarafından yönetilmektedir.

A

Ülkemizin AB'ye üyelik sürecinde sürdürdüğü ve kadın istihdamının artırılmasında itici rol oynayacak önemli çalışmalardan birisi de Avrupa İstihdam Stratejisine (AİS) dahil olma çalışmalarıdır. Aktif istihdam politikalarına dayanmakta olan AİS'in temel 4 prensibinden biri işgücü piyasasında ayrımcılığa karşı fırsat eşitliği yaratmaktır. Ülkemizde AİS'e dahil olma çalışmaları İŞKUR koordinatörlüğünde sürdürülmektedir.

Bunların yanısıra, kamuoyunda "İstihdam Paketi" olarak bilinen 15.05.2008 tarih ve 5763 sayılı Kanunla, 18-29 yaş arası gençler ile kadınların istihdamını artırmak amacıyla, mevcut istihdama ilave olarak işe alınan kadınlar ile gençlere ait SSK priminin 5 yıl boyunca kademeli olarak İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanması sağlanmış olup, bu teşvikten yaklaşık 43 bin kişi yararlanmıştır. Ayrıca, İşsizlik Sigortası Fonundan mesleki eğitime yönelik olarak kullanılacak kaynak miktarı artırılmış, işsizlik sigortasından yararlananların yanısıra, İŞKUR'a kayıtlı diğer işsizlere verilecek olan iş bulma, danışmanlık hizmetleri, mesleki eğitim, işgücü uyum ve toplum yararına çalışma hizmetleri giderleri ile işgücü piyasası araştırma ve planlama çalışmaları giderlerinin de İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması mümkün hale gelmiştir.

4 Haziran 2009 tarihinde açıklanan "Teşvik ve İstihdam Paketi" kapsamında, kısa süreli geçici istihdam sağlayan okul, hastane vb. sağlık kurumlarındaki bakım ve onarım işleri, ağaçlandırma ve erozyon kontrolü, çevre düzenlemesi, arazi ıslahı, park, bahçe düzenlemesi gibi Toplum Yararına Çalışma Programlarından yararlanan işsiz sayısı 30 bin kişiyi aşmış bulunmaktadır. İş tecrübesi olmayan gençlere deneyim kazandırmak ve iş bulma olanaklarını artırmak amacıyla verilen işbaşı eğitimleri çerçevesinde meslek lisesi, dengi ve üstü eğitim mezunu genç işsizlerimize staj imkânı sağlanmıştır. İŞKUR ve KOSGEB arasında "Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi İşbirliği Protokolü" imzalanmış olup, bu kapsamda uygulanacak "girişimcilik eğitim programları" ile kadın istihdamına katkı sağlanacaktır.

Başta kadınlar olmak üzere tüm dezavantajlı gruplara yönelik olarak yürütülen çalışmalar önümüzdeki dönemlerde de artarak devam edecek olup, konunun tüm taraflarıyla işbirliği içinde yeni ve özgün çalışmalar geliştirilmeye çalışılacaktır.

A.